

Shri Dal Chand v. The State of Punjab, etc. (M. L. Verma, J.)

(17) ਪੰਜਵਾਂ, ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਹੁਦਰਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਆਪਣੀ ਸਿਆਣਪ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੋਲੀ ਲਗਾਉਣ ਨੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਚਨਚੇਤ ਰੁਤਬਾ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸ਼ਰਤ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਫ਼ੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਇੱਕ।

(18) ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੀ. ਐੱਸ. ਜੀ

ਫੁਟਕਲ ਸਿਵਲ

ਐੱਮ. ਐੱਲ., ਵਰਮਾ, ਜੇ.

ਸ੍ਰੀ ਦਾਲ ਚੰਦ।—ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1974 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂ 1227.

22 ਜੁਲਾਈ 1974

ਪੰਜਾਬ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ (1961 ਦਾ XXV)—ਸੈਕਸ਼ਨ 55 ਅਤੇ, 56—ਕਿਸੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਵਿਵਾਦ—ਕੀ ਧਾਰਾ 55 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ—ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਡੈਲੀਗੇਟ ਸੈਕਸ਼ਨ 56 - ਕੀ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ! ਕਿਸੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਉਕਤ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਵਾਲਾ ਵਿਵਾਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 55 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਅਜਿਹੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ "ਅਧਿਕਾਰੀ", ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (h) ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਮਾਜ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। "ਅਫ਼ਸਰ" ਦੀ ਉਕਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਵਿੱਚ

ਦਰਜ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਕੋਲ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ, ਰੱਦ ਹੋਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਉਚਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ, ਹੁਕਮ, ਮਨਾਹੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਸੀ ਐਲ ਲਖਨਪੁਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ।

ਪੀ.ਪੀ ਪੀਡਿਤ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਲਈ।

ਐਮਜੇਐਸ ਸੇਠੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਲਈ ।

ਆਰਡਰ ਕਰੋ

ਵਰਮਾ, ਜੇ.—ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ 4) ਵਿਚਕਾਰ ਚੋਣ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਸੂਰਜ ਮਾਈ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ 5) ਦੇ ਨਾਲ 11 ਮਈ 1973 ਨੂੰ ਹੋਈ ਜ਼ੋਨ ਨੰਬਰ 4 ਤੋਂ ਲੈਂਡ ਮਾਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ (ਇੱਥੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਦਫਤਰ ਲਈ ਚੋਣ ਮੰਗੀ ਸੀ।

(2) ਦਾ!, ਕੇਸ, 56 ਜੇ.ਪੀਟੀਸ਼ਨਰ± ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟਪੱਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 196 ਅਤੇ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 195 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ 146 ਵੋਟਾਂ ਸੂਰਜ ਮਾਈ ਨੂੰ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਪੋਲ ਹੋਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 11 ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦੋ ਟੈਂਡਰ ਵੋਟਾਂ ਸਨ। ਉਕਤ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ 11 ਅਯੋਗ ਵੋਟਾਂ ਵਿਚੋਂ 3 ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਅਤੇ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਪੋਲ ਹੋਈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 198 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ 197 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ,

Shri Dal Chand v. The State of Punjab, etc. (M. L. Verma, J.)

ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਵੋਟਾਂ ਅਯੋਗ ਮੰਨੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ ਤਿੰਨ ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਵੋਟਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ 11 ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵੋਟ, ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੋਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੋਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 197 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ 196 ਸਨ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ, ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੀਵਿਥਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ। ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਅਯੋਗ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੀਵਿਥਾਨਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਗਿਣਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 11 ਵਿੱਚੋਂ 2 ਅਯੋਗ ਵੋਟਾਂ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਿਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ, ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕੋਲ ਉਕਤ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਿਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 11 ਵਿੱਚੋਂ 2 ਅਯੋਗ ਵੋਟਾਂ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਿਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੋਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਦੋ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਪੋਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ 11 ਅਯੋਗ ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 2 ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ ਪੋਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸੀ। ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਿ ਉਸ (ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ) ਨੇ ਉਹ ਵੋਟਾਂ ਨਹੀਂ ਗਿਣੀਆਂ। ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1961 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ।

(3) ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਚੋਣ ਨਿਯਮਾਂ, 1961 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ *ਡਾ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਝੂਠ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸੀ. ਐੱਲ. ਐੱਲ. ਲਖਨਪਾਲ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ*

ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਯੋਗ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੜ ਗਿਣਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ (ਭਾਵ, ਨੰਬਰ ਆਦਿ) ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਯੋਗ ਵੋਟਾਂ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਿਣੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਉਸਨੇ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅੱਗੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਅਰਜੀ ਜੋ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੋਣ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕਰਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਉਚਿਤ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੋਣ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ 1961. ਇਸ ਲਈ, ਨਾ ਤਾਂ ਕੰਡਕਟ ਆਫ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼, 1961 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਯਮ, ਨਾ ਹੀ ਡਾ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (1) (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਦਦ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(4) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ o(c)>uofsss ਉਪ-ਧਾਰਾ o(2)seofcsectionif55hof ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ - ਸੀਵਿਯਾਨ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਵਾਲਾ ਵਿਵਾਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਕਤ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 55 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸੀਵਿਯਾਨ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। "ਅਧਿਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਐੱਚ) ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ। ਇੱਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, "ਆਫਿਸਰ" ਦੀ ਕਹੀ ਗਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਚੌੜੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 56 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ,

(1) ਏਆਈਆਰ 1966 ਐਸਸੀ 773.

ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਖੁਦ ਕਰੋ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰੋ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਭੇਜੋ। ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 55 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਜਾਂ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਘੋਸ਼ਿਤ

Shri Dal Chand v. The State of Punjab, etc. (M. L. Verma, J.)

ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਵਿਚਕਾਰ ਚੋਣ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਾਲਸੀ ਰਾਹੀਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਕੋਣਾਂ ਤੋਂ ਦੇਖਣ ਦੀ ਉਸਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ - ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਪੀ 'ਆਰ-ਐਲ' ਹੈ, ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਸੀ ਕਿ ਰੱਦ ਹੋਈਆਂ 11 ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆ। ਉਪਰੋਕਤ 11 ਬੈਲਟ ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਦੋਵੇਂ (ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ) ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ 11 ਬੈਲਟ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 6 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਪੰਜ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ 3 ਵੋਟਾਂ ਨੰ: 046, 542 ਅਤੇ 342 ਨਿਰੰਜਨ ਦੁਆਰਾ ਪੋਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 198 ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ 5 ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 1 ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ। 197 'ਤੇ ਆਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਲਾਨਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਥਿਤ 11 ਅਯੋਗ ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 2 ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਪਈਆਂ ਮੰਨੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਸ. ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ 11 ਅਯੋਗ ਵੋਟਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਕਿਉਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਮੁੜ: ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ 11 ਅਵੈਧ ਖੰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਉਕਤ ਅਯੋਗ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਪ੍ਰੀ- ਸਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ। * ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਰੀ- ਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਕਥਿਤ 11 ਅਯੋਗ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਘੋਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਥਿਤ ਅਯੋਗ ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 3 ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਮਾਮਲਾ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

!

(5) ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 68 ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਧੀਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰ I ਟ੍ਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਸੁਣਨ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਥਿਤ 11 ਅਯੋਗ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਕਤ 11 ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 342 ਅਤੇ 542 ਵਾਲੀਆਂ 2 ਵੋਟਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਦੂਜੇ ਬੈਲਟ ਨੰਬਰ 046, ਜੋ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਵੀ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਯੋਗ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 197 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ 196 ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾ-ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ। ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ

ਟੀ

(6) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਅਯੋਗ ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 2 ਦੇ ਹਿੱਸੇ (ਭਾਵ ਨੰਬਰ ਆਦਿ)

ਜੋ ਕਿ ਆਖਰਕਾਰ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਰਖਾਸਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਨੰਬਰਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ। ਵੋਟਿੰਗ ਗੁਪਤ ਬੈਲਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

f

(7) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ 2 ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ 11 ਵੋਟਾਂ ਹੀ ਅਯੋਗ ਹਨ, ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਹੁਣ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜੋ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੋਲ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੋ ਟੈਂਡਰ ਵੋਟਾਂ ਸਨ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੋਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

Shri Dal Chand v. The State of Punjab, etc. (M. L. Verma, J.)

ਸੀ।

(8) ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਲਬਧ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮ ਮੈਰਿਟ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਯੋਗ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ।

(9) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ **ਖੁਦ-ਖੁਦ** ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰੀਕਾਰਡ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਅਧੀਨ ਇਸ ਲਈ, ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਸਨ, ਜੇਕਰ ਮਾਮਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਮੁੜ-ਸੁਰਜੀਤੀ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ,

ਸੰਯੁਕਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਾਅ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਾਅ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਾਇਟ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕੋਈ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸਲ ਪੱਖ ਤੋਂ। ਇਸ ਲਈ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਉਸ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਬਦਲਵੇਂ ਮੂਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ **ਵਤਨ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ** ਬਨਾਮ **ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਆਦਿ** (2) ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(10) ਜੁਰਮਾਨਾ ਵਿੱਚ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ।

ਆਈ

ਬੀ.ਐੱਸ.ਜੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਆਰ.ਐੱਸ. ਨਰੂਲਾ ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ, ਪੀ.ਸੀ. ਜੈਨ ਅਤੇ ਬੀ.ਐੱਸ. ਡੀ.ਐਕਸਯੂ. ਓਨ, ਜੇ.ਜੇ.,

ਮਹੰਤ ਲਛਮਣ ਦਾਸ,- ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ.

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ,- ਜਵਾਬਦੇਹ।

1972 ਦਾ FAO 137.

ਜੁਲਾਈ 31, 1975।

ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ (1925 ਦਾ VIII)- ਸੈਕਸ਼ਨ 3, 5, 6, 7, 8, 12, 14, 25-ਏ, 29 ਅਤੇ 38— ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਜ਼ਾਬਤਾ (1908 ਦਾ V) - ਆਰਡਰ 9 ਨਿਯਮ-

(2) 1971 ਕਰ. ਐਲਜੇ 486